

دیتا ژورنالیسم چیست؟/ آینده در تجزیه و تحلیل داده است

تجزیه و تحلیل داده‌ها با ورود به عصر اطلاعات از نیازهای اساسی رسانه است تا بتواند از اطلاعات جهت جریان‌سازی و گفتمان‌سازی استفاده کند.

به گزارش خبرنگار گروه علم و فناوری ایسکانیوز، با گسترش فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، هرروزه حجم وسیعی از اطلاعات به وجود می‌آید. اطلاعات به صورت (داده‌های بزرگ) در اختیار استفاده‌کنندگان قرار می‌گیرد. این اطلاعات به صورت خام هستند و باید روی آنها پردازش صورت گیرد. عصر اطلاعات و انفجار اطلاعاتی به حوزه روزنامه‌نگاری و ژورنالیسم نیز ورود کرده است. هر روزه طیف وسیعی از اطلاعات در اختیار فعالان و خبرنگاران رسانه قرار می‌گیرد که باید بتوانند بر اساس ارزش‌های خبری و سیاست‌های خبری خود از آنها استفاده کنند. همچنین با ظهور فناوری‌های جدید مخصوص شبکه‌های اجتماعی روند گسترش این اطلاعات شتاب فراوانی گرفت و مخاطبان و کاربران رسانه علاوه بر مصرف‌کننده، خود به تولیدکننده‌ای تبدیل شدند و حجم وسیعی از اخبار و اطلاعات را به وجود آورده‌اند که نیاز به گردآوری، تحلیل و تصویرسازی متناسب با اهداف رسانه‌ای مدنظرشان دارند. این حوزه از روزنامه‌نگاری به دیتا ژورنالیسم شناخته می‌شود.

در کتاب راهنمای کاربردی دیتاژورنالیسم در پاسخ به این سوال که دیتاژورنالیسم چیست؟ چنین آمده است: ساده‌ترین پاسخ این است که روزنامه‌نگاری به کمک داده‌ها یا دیتا را دیتاژورنالیسم می‌نامیم. می‌توان گفت دیتا ژورنالیسم نوع دیگری از روزنامه‌نگاری تحقیقی است که هدف آن رسیدن به اطلاعاتی است که از ارزش خبری بالایی برای رسانه برخوردار است. دیتاژورنالیسم در واقع پیوند پژوهش و تحقیق با طراحی و برنامه‌نویسی و آمار است. بنابراین افرادی که در این نوع روزنامه‌نگاری فعالیت می‌کنند باید ویژگی‌های به مراتب بالاتری از یک خبرنگار معمولی داشته باشد. قدرت جست‌وجو و سرچ (بالا، تجزیه و تحلیل، ضریب هوشی زیاد، مهارت‌های داده‌ای مثل کد نویسی در حد پیشرفته و باید تمام مهارت‌های یک ژورنالیسم تحقیقی را داشته باشد).

تحولات حوزه فناوری، تغییرات نسلی، توسعه اینترنت، تولید روز افزون داده‌های بزرگ، دسترسی بیشتر به داده‌ها و ضرورت استخراج و تحلیل آنها از یک سو و تلاش برای جلب و جذب مخاطبان توسط انواع رسانه‌ها از سوی دیگر، اهمیت و نقش دیتاژورنالیسم را بیش از پیش افزایش داده و این اهمیت منجر به گرایش رسانه‌های گوناگون در جهان به سوی این نوع روزنامه‌نگاری شده است.

وقتی نقش رسانه‌ها به عنوان منبع اخبار فوری به دلیل گسترش شبکه‌های اجتماعی و افزایش داده‌ها به عنوان منابع مهم اطلاعاتی کاهش پیدا کرد، دیتاژورنالیسم بیش از پیش اهمیت یافت. در دیتا ژورنالیسم تلاش می‌شود حجم انبوه داده‌ها به بهترین شکل به مخاطبان ارائه شود. تبدیل داده‌ها به جداول، نمودارها، شکل‌ها و اینفورگرافیک از جمله فرآیندهای این نوع روزنامه‌نگاری است.

دیتاژورنالیسم اگر در بهترین حالت خود اجرا شود می‌تواند مسائل پنهان در حوزه‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی را با استناد به داده‌ها روشن کند. با استفاده از اطلاعات مبهم و ارزشمند جریان‌سازی انجام دهد و گفتمان مورد نظر خود را براساس این اطلاعات پیش برد. در حالت کلی نقش دیتاژورنالیسم این است که اطلاعات متصل، زشت و نامفهوم را به اطلاعات زیبا و قابل فهم تبدیل کند.

در تاریخچه دیتا ژورنالیسم دو کشور نقش مهمی را ایفا می کنند؛ انگلستان و آمریکا. و قدیمی ترین نمونه آن به سال ۱۸۲۱ بر می گردد و از سال ۲۰۰۹ دیتاژورنالیسم به صورت جدی به حوزه روزنامه نگاری ورود کرد و پیشتر از آن گاردین بود. مهم ترین نمونه از دیتا ژورنالیسم را می توان به اسناد پاناما ارتباط داد. زمانی که حدود ۱۲ میلیون سند تحت عنوان اسناد پاناما در قالب فرآه های مالیاتی و پولشویی افشا شد و به دست رسانه ها رسید، نیاز بود تا تیم های رسانه ای در نقاط مختلف دنیا شکل بگیرد تا بتوانند تجزیه و تحلیل این اطلاعات را انجام دهند.

عمده رسانه های جهان به ویژه نوع آنلاین سعی کرده اند با درک نقش و اهمیت دیتاژورنالیسم بخشی را با عنوان دیتاژورنالیسم در واحد سازمانی خود ایجاد کرده و تیمی را به این مهم اختصاص دهند. به عنوان نمونه، آثار تیم ۱۸ نفره دیتاژورنالیسم در بی بی سی با هدف انتشار آنلاین تولید می شود. در گاردین آثار دیتاژورنالیسم توسط تیمی سه نفره، در نیویورک تایمز توسط چهار تیم، در شیکاگو تریبون توسط تیم اپلیکیشن های خبری و در یو اس ای تودی توسط تیمی شش نفره برای انتشار در رسانه های آنلاین چاپی تهیه می شوند.

نقش و آینده دیتاژورنالیسم در رسانه های آنلاین

آینده روزنامه نگاری در دست کسانی است که نقش مهمی را در تحلیل داده ها داشته باشند و اخبار پنهان و نهان را در مجموعه داده های منتشر شده توسط دولت، مقامات محلی، آژانس ها و از این قبیل را حتی ورای مرزهای ملی پیدا کنند. امروزه اخبار از منابع مختلف، شاهدان عینی، شبکه های اجتماعی و وبلاگ ها منتشر می شوند. این اخبار نیاز به فیلترگذاری، گزینش و تصویرسازی رویدادها دارند. بر این اساس دیتاژورنالیسم مهارتی است که می تواند جوابگو و پشتیبان کننده از این اطلاعات باشد. از طرفی یکی از کارکردهای مهم این حوزه از روزنامه نگاری تایید اخبار است، تا به عبارتی بتوانند ثابت کنند که خبری صحت دارد یا نه و تکیه آنها بر منابع رسمی برای دستیابی به اطلاعات را کاهش دهد.

این گزارش با الهام از مقاله جایگاه دیتا ژورنالیسم در روزنامه نگاری امروز جهان بررسی آرا و دیدگاه های روزنامه نگاران و متخصصان جهانی با نویسندگی مریم سلیمی، محمد سلطانی فر و افسانه مظفری، نوشته شده است. در گزارش بعد سعی می شود با مصاحبه ای با کارشناس حوزه ارتباطات و روزنامه نگاری به ابعاد مختلف آن پرداخته و میزان نفوذ آن را در کشورمان بررسی کنیم.

انتهای پیام/